

інструментів електронного врядування та розширення можливостей участі громадян у місцевому управлінні. Урахування кращих європейських практик та їх адаптація до українських умов сприятимуть формуванню ефективної, відкритої та підзвітної системи місцевого самоврядування, що відповідатиме сучасним демократичним стандартам та забезпечуватиме сталий розвиток територіальних громад.

УДК: 342.25

РОЛЬ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ У ВИРІШЕННІ ПИТАНЬ МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ

Яровий Н.В., здобувач вищої освіти,

Бабенко К.Р., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **Линник Т.В.**,

кандидат юридичних наук, доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

м.Біла Церква, Україна

Актуальність теми зумовлена трансформацією системи публічної влади в Україні в межах децентралізації. Територіальна громада перестала бути пасивним об'єктом управління і стала ключовим суб'єктом муніципальної демократії. Питання участі членів громади у вирішенні справ місцевого значення — це не лише право, а й інструмент легітимізації місцевої влади. Метою даних тез є аналіз правових форм та механізмів, через які громада реалізує свій суверенітет на рівні села, селища чи міста.

Територіальна громада є первинним суб'єктом місцевого самоврядування. Згідно зі ст. 140 Конституції України, місцеве самоврядування здійснюється громадою як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування.

Громада володіє власною компетенцією, має право на комунальну власність та місцевий бюджет [1].

Безпосередня участь громадян у вирішенні місцевих питань реалізується через низку правових інститутів, передбачених Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні». Стаття 9 Закону дає громаді право на місцеву ініціативу — можливість винести будь-яке питання на розгляд сесії ради. Це дозволяє громадянам обходити бюрократичні бар'єри. Громадські слухання (ст. 13) є формою контролю, де мешканці можуть заслуховувати посадових осіб та обговорювати проекти рішень[2].

Сучасні інструменти демократії запроваджують нові методи участі громадян у вирішенні питань місцевого значення. Електронні петиції, завдяки яким влада може швидко реагувати на запит мешканців, відповідно до статті 23-1 Закону України «Про звернення громадян». Пряме голосування за розподіл коштів місцевого бюджету на власні проекти. Опитування через платформу «Дія».

Особливістю сучасної ситуації є тимчасове обмеження певних форм участі, а саме мітингів і референдумів, та розширення повноважень військових адміністрацій. Проте роль територіальної громади зросла в напрямку волонтерства, цивільного захисту та підтримки життєдіяльності критичної інфраструктури[3].

Отже, територіальна громада є фундаментом демократичної держави. Її роль полягає не лише у виборах депутатів раз на п'ять років, а у постійному залученні до прийняття рішень через ініціативи, слухання та бюджетні процеси. Ефективність вирішення питань місцевого значення напряму залежить від активності мешканців та готовності органів влади до діалогу. Майбутнє муніципального права в Україні лежить у площині подальшої цифровізації та посилення реальної спроможності громад.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР.
2. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 № 280/97-ВР.
3. Закон України «Про органи самоорганізації населення» від 11.07.2001 № 2625-ІІІ.

УДК: 351.74:004.8

**ЦИФРОВІЗАЦІЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЯК НАПРЯМ
ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ**

Ковальчук Б.Б., студент 3 курсу
науковий керівник – **Линник Т.В.**,
кандидат юридичних наук, доцент
Білоцерківський національний аграрний університет
м. Біла Церква, Україна

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується активним впровадженням цифрових технологій у всі сфери життя. Особливого значення ці процеси набувають у сфері публічного управління, де цифровізація стає важливим інструментом підвищення ефективності діяльності органів влади. Місцеве самоврядування як найближчий до громадян рівень управління є одним із ключових напрямів впровадження цифрових інновацій. Умови децентралізації в Україні створюють нові можливості для розвитку територіальних громад, однак водночас вимагають сучасних підходів до управління. Саме цифрові технології дозволяють забезпечити прозорість, відкритість та оперативність у